

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Avvisning av tilbud. Evaluerings-/prismodell. Tilbudsevaluering.

Innklagede gjennomførte en konkurranse med forhandling for inngåelse av rammeavtale om levering av landmålings- og GIS-tjenester. Klager anførte at innklagede hadde brutt regelverket ved ikke å avvise to av tilbudene og ved gjennomføringen av evaluering av tilbudene. Subsidiært anførte klager at tildelingskriteriene og evalueringsmodellen ikke var egnet til å identifisere det tilbudet med beste forhold mellom pris og kvalitet, og at det dermed forelå avlysningsplikt. Klagenemnda kom til at innklagede hadde brutt kravet til etterprøvbarehet ved evalueringen av E24 Responstid, og at det ikke var sannsynliggjort at innklagede hadde forholdt seg til de rettslige rammene for evalueringen. Klagers øvrige anførsler førte ikke frem eller ble ikke behandlet.

Klagenemndas avgjørelse 5. mars 2026 i sak 2025/1860

Klager: Field Geospatial AS

Innklaget: Forsvarsbygg

Klagenemndas medlemmer: Tarjei Bekkedal, Hallgrim Fagervold og Elisabeth Wiik

Bakgrunn:

- (1) Forsvarsbygg (heretter *innklagede*) kunngjorde 4. juni 2025 en invitasjon til prekvalifisering for en konkurranse med forhandling for inngåelse av rammeavtale om levering av landmålings- og GIS¹-tjenester. Anskaffelsens verdi var estimert til 100 millioner kroner ekskl. mva. Rammeavtalens varighet var satt til to år, med mulighet for forlengelse i inntil ett år av gangen, inntil fem ganger, totalt syv år. Tilbudsfrist var 1. september 2025.
- (2) Av konkurransegrunnlaget fremgikk det at det fra rammeavtalens oppstart ville være «behov for tilstedeværelse av landmåler over tid på flystasjonene på Evenes, Ørland og Værnes». Videre var det angitt at Bardufoss, Andenes, Ørlandet/Værnes og Rygge var lokasjoner med «særlig prioritet der det etterspørres tilstrekkelig kapasitet fra leverandør».
- (3) Kontrakt skulle tildeles basert på «Pris», vektet 30 prosent, og «Kvalitet», vektet 70 prosent. Kvalitetskriteriet var angitt slik:

«Se «Vedlegg 7A – Kravspesifikasjon» krav E1, AE21, AE22, AE23, E24 og E25.

Krav AE22 vil vektlegges høyere.»

¹ Geografisk informasjonssystem

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (4) Det tilhørende dokumentasjonskravet var «Utfylt «Vedlegg 7A – Kravspesifikasjon» og «Vedlegg 7E – CV-matrise».

- (5) Om evaluering av kvalitetskriteriet var det angitt:

«Evaluering av tildelingskriteriet Kvalitet skjer skjønnsmessig. Her vil det bli satt poeng fra 0 til 10 poeng hvor 10 poeng gis til det beste tilbudet. Dersom forskjellen er uvesentlig, kan flere tilbydere få 10 poeng. Øvrige tilbud vurderes relativt til beste tilbud.»

- (6) Av kravspesifikasjonen fremgikk det innledningsvis at kravspesifikasjonen bestod av fire typer krav, «Absolutte krav» angitt som A-krav, «Absolutte krav med evaluering» angitt som AE-krav, «Evalueringskrav» angitt som E-krav og «Informasjon» angitt som I-krav. Det var også angitt at kravene skulle «være oppfylt ved tidspunkt for kontraktsoppstart». Om AE- og E-krav fremgikk følgende:

«1. Absolutte krav (A-krav)

Kravene som angitt som A-krav regnes som absolutte/-minimumskrav. Avvik fra disse kan føre til avvisning. A-krav skal besvares med JA eller NEI, tilbyder skal gi en mer detaljert besvarelse dersom kunden ber om dette

2. Absolutte krav med evaluering (AE-krav)

Avvik fra minstekravene under AE-krav kan føre til avvisning. Meroppfyllelse utover minstekravet vil gi uttelling på tildelingskriteriene.

3. Evalueringskrav (E-krav)

Kravene angitt som E-krav regnes som krav som bør være oppfylt. Disse kravene er ønskede egenskaper og funksjoner ved tilbudet. Tilbudet må ikke nødvendigvis oppfylle alle disse kravene. Avvik fra evalueringskrav vil ikke føre til avvisning. Oppfyllelse av kravene er basis for uttelling på tildelingskriteriene. Enkelte E-krav kan inneholde minimumskrav og det er meroppfyllelse utover minstekravet som vil gi uttelling»

- (7) Det var stilt følgende krav til droner:

A14	Drone Minimumskrav til drone: - Video: 4 K - Flytid: minst 30 min - Foto formater: raw /dng og jpg - Bildeoppløsning/pixler: minst 20 MP - Optisk zoom (75 mm) <u>Dokumentasjonskrav:</u> Leverandøren bes beskrive tilbudt drone. Leiepris på drone skal prises i prisskjema.
A15	Drone – Graderte og ugraderte oppdrag All dronebruk i prosjekter for Forsvarsbygg skal avklares i forkant med droneansvarlig i Forsvarsbygg.

	<i>Dette for å unngå bruk av ikke-godkjente droner og å sørge for at datafangst skjer i henhold til Forsvarsbygg sine krav.</i>
--	---

- (8) Kravene som var merket med enten AE eller E, og dermed var gjenstand for evaluering, var «E1 Oppdragsforståelse», «AE21 Kundeansvarlig/Koordinator», «AE22 Landmåler», «AE23 Kapasitet», «E24 Responstid» og «E25 Erfaring med sikkerhetsgraderte oppdrag». Relevant for saken er:

<i>Krav nr.</i>	<i>Beskrivelse av kravet</i>
E1	Oppdragsforståelse <i>Leverandøren skal gi en overordnet beskrivelse av sin oppdragsforståelse basert på «Vedlegg 7 – Faglig oppdragsbeskrivelse» og denne kravtabellen.</i> <i>Dokumentasjonskrav:</i> <i>Besvarelsen skal maksimalt være på 2 sider. Skriftstørrelse punkt 10.</i>
	Konsulenter
AE22	Landmålere: <i>Landmåler som Leverandøren skal benytte under avtalen, må minimum tilfredsstillende følgende krav:</i> - 2 års relevant erfaring innenfor landmåling, herunder: ○ Kunnskap om SOSI og produksjon av slike filer. ○ Erfaring med Gemini Terrain og Recap Pro Autodesk, eller lignende programvare. ○ Utarbeidelse av kumkort. ○ Kunnskap og erfaring med GIS. ○ Erfaring med operasjon av GPS basestasjon ○ Erfaring med operasjon av droner i oppmålingsarbeid ○ Erfaring med bruk av terrestriel 3D-skanner. <i>Minst 12 konsulenter skal sikkerhetsklareres.</i> <i>Utover minstekravet vil kunden vurdere 6 tilbudte ressurser, ved denne vurderingen vil Kunden vektlegge:</i> - Utdanning - Erfaring - Ev. kurs og sertifiseringer - Erfaring med innmåling gjennom graderte plattformer - Erfaring med innmåling uten bruk av GPS <i>Dokumentasjonskrav:</i> - Utfylt «Vedlegg 7E - CV-matrise» for 6 tilbudte ressurser med minst 3 relevante referanseoppdrag. - Sertifisering som Dronepilot/operatør
AE23	Kapasitet <i>Oppdragsgivers prosjekter er ofte tidskritiske og sikkerhetskritiske. Det er meget kostbart med forsinkelser, både rent økonomisk og samfunnsøkonomisk. Derfor er det viktig at prosjektene leveres rettidig og har høy kvalitet. Leverandøren må tilby effektivt personell med faglig integritet, god måloppnåelse og gode samarbeidsevner.</i>

	<i>Leverandøren skal ha tilstrekkelig kapasitet til å gjennomføre ugraderte og sikkerhetsgraderte oppdrag i hele landet.</i> <i>Dokumentasjonskrav:</i> - <i>Leverandøren skal beskrive antall tilbudte ressurser som er tilgjengelig for Kunden under rammeavtalens varighet for områdene:</i> - o <i>Nord</i> - o <i>Hålogaland</i> - o <i>Midt</i> - o <i>Sør</i> <i>Se «Vedlegg 9 – Kart» for oversikt over områdene.</i> - <i>Leverandøren skal redegjøre for sin kapasitet til å håndtere avrop av varierende størrelse og kompleksitet, herunder også hvordan Forsvarsbygg vil bli prioritert som oppdragsgiver i deres oppdragsportefølje.</i> - <i>Leverandøren skal gi en detaljert beskrivelse av sin strategi for å håndtere parallelle oppdrag ved perioder med høyt aktivitetsnivå. Dette inkluderer en refleksjon over deres strategier for ressursallokering, prioritering av oppgaver, og balansering av arbeidsbelastning.</i> - <i>Leverandøren skal beskrive sine planer og rutiner for å unngå utskiftning av personell/kompetanse i oppdrag.</i> <i>Besvarelsen skal maksimalt være på 5 sider. Skriftstørrelse 10.</i>
E24	<i>Responstid</i> <i>Leverandøren bes beskrive sin responstid til å være tilgjengelig på lokasjoner med særlig prioritet ved tidskritiske oppdrag:</i> - <i>Lokasjoner med særlig prioritet: Bardufoss, Andenes, Evenes, Ørlandet/Værnes, Rygge</i> <i>Leverandøren bes beskrive sin generelle responstid for alle lokasjoner i Norge.</i>

- (9) Før søknadsfristens utløp mottok innklagede søknad om prekvalifisering fra blant annet Field Geospatial AS (heretter *klager*), Anko AS og Exact Geo Survey AS. I tillegg til disse tre, ble også Geomatic Consulting AS og Origon AS kvalifisert, og disse fem leverandørene leverte tilbud innen tilbudsfristen.
- (10) Av klagers tilbud fremgikk det at det ble tilbudt en responstid på 24 timer for Ørlandet/Værnes, og 48 timer for øvrige lokasjoner.
- (11) Av Exact Geo Survey AS' første tilbud, fremgikk følgende besvarelse av krav E24 om Responstid:

*«10 arbeidsdager på nye lokasjoner.
2 dager på Ørlandet, Værnes, Evenes, Andenes»*

- (12) Innklagede gjennomførte så forhandlinger med klager, Anko AS og Exact Geo Survey AS.

- (13) Av protokollen fra forhandlingene med Exact Geo Survey AS fremgikk følgende om E24 Responstid:

«E24 Responstid

Leverandøren besvarer kravet bra på prioriterte områder. Men likevel ikke best her. Forsvarsbygg ønsker bedre responstider på Rygge som er en lokasjon med særlig prioritet, se også på alle lokasjoner med særlig prioritet.

Forsvarsbygg ønsker generelt bedre responstider på andre «nye» som dere beskriver det. Dette vil si leverandørens generelle responstid for alle lokasjoner i Norge. Leverandøren har betydelig forbedringspotensialet her.»

- (14) I sitt reviderte tilbud hadde Exact Geo Survey AS endret besvarelsen av krav E24 til:

«5 arbeidsdager på nye lokasjoner.

2 dager på Ørlandet, Værnes, Evenes, Andenes og Rygge»

- (15) Videre var følgende oppgitt som besvarelse av krav A14 i Exact Geo Survey AS' reviderte tilbud:

«DJI Inspire 2, Zenmuse X7

Video: 6K / 30 fps, Apple Prores (5.2K)

Flytid: 30min - 1,5t

Foto formater: raw/dng og jpg

Bildeoppløsning/pixler: 24MP

Maks videooppløsning: 6016 x 3200

Optisk zoom (3-aksers slingrebøyle)

Linser:

- DL 24mm F2.8 LS ASPH – motsvarende 36mm

- DL 50mm F2.8 LS ASPH – motsvarende 75mm

- AF 90mm F3.5 DL

Kan oppgraderes med flere linser.

Samme pris gjelder for alle type drone, vi har også DJI Mini 2, 3 og 4 samt DJI Phantom 4.»

- (16) Av Anko AS' reviderte tilbud fremgikk følgende besvarelse av E24:

«For prioriterte lokasjoner har vi følgende responstid:

Bardufoss: 4 timer

Andenes: 4 timer

Evenes: 2 timer

Ørlandet: 3 timer

Værnes: 1 time

Rygge: 1 time.

Bardufoss/Setermoen; 4 timer
Høybuktnoen; 24 timer
Banak; 24 timer
Skjold; 10 timer
Evenes; 2 timer
Bodø/Reitan; 24 timer
Andenes; 4 timer
Ramsund; 4 timer
Harstad/Trondenes; 2 timer
Sortland; 4 timer
Ørland; 3 timer
Værnes; 1 time
Rygge; 1 time
Linderud; 1 time
Sola/Stavanger/Madla; 1 time
Gardermoen; 1 time
Haakonvern/Bergen/Ulven; 1 time
Rena; 3 timer
Sessvollmoen; 1 time
Mjølfjell/Brandseth; 4 timer»

- (17) Den 27. oktober 2025 ble leverandørene informert om at kontrakt var tildelt Exact Geo Survey AS (heretter *valgte leverandør*). Rangeringen av tilbudene var:

Rangering	Tilbyder	Pris 30 %	Kvalitet 70 %	Samlet poengscore
1.	Exact Geo Survey AS	10	9,7	9,79
2.	Field Geospatial AS	9,5	9,85	9,75
3.	Anko AS	8,9	10	9,67

- (18) Under «*Begrunnelse evalueringskrav*» var det angitt at «*Leverandøren får full score på kravet*» på alle evalueringskrav, unntatt E24 Responstid. Her var begrunnelsen «*Leverandøren får litt trekk siden de tilbyr lengre responstider sammenlignet med det tilbudet som scorer best på kravet*».
- (19) Klager påklaget tildelingen den 13. november 2025. Innklagede besvarte klagen den 27. november 2025, og gav en utvidet begrunnelse for tildelingen. Klagen ble ikke tatt til følge.
- (20) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 12. desember 2025. Klagebehandling startet samme dag, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter *klagenemndsforordningen*) § 13 siste punktum.
- (21) Innklagede har bekreftet at kontraktsinngåelse avventes til klagenemnda har behandlet klagen, og saken er derfor gitt prioritert behandling.
- (22) Nemndsmøte i saken ble avholdt 23. februar 2026.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (23) Innklagede har brutt regelverket ved ikke å avvise valgte leverandørs tilbud på grunn av vesentlig avvik. Dronen leverandøren har tilbudt, oppfyller ikke minstekravene som er oppstilt i krav A14 i kravspesifikasjonen. Kravene er tydelig angitt som minstekrav og absolutte krav, og ethvert avvik må derfor anses vesentlig.
- (24) Uansett skulle både valgte leverandørs og Anko AS' tilbud vært avvist på grunn av relativ bedømmelsestil. Begge tilbudene er uklare eller mangelfulle i besvarelsen av evalueringskravet E24 Responstid. Valgte leverandør har oppgitt tid for «nye lokasjoner», men nevner ikke fullt ut tilbudt responstid for samtlige prioriterte lokasjoner, eller øvrige lokasjoner. Betydningen av dette kan ikke sies å ha blitt avklart i forhandlingene når man ser på forhandlingsreferatet, og valgte leverandør kan her ikke få en fordel ved å være eksisterende leverandør. Anko AS' mangler i sitt tilbud å angi tilbudt responstid for flere lokasjoner. De oppgitte responstidene er heller ikke realistiske, og innklagede har ikke undersøkt dette. Det er derfor uklart hvordan tilbudene skal bedømmes, eventuelt må disse manglene ved besvarelsene hensyntas i evalueringen. At korte responstider under visse terskler ikke endrer betalingsvilligheten, gjør det særlig problematisk at innklagede likevel har latt små forskjeller i E24 avgjøre utfallet.
- (25) Videre har innklagede brutt regelverket ved evalueringen av tilbudene. Det var presisert i konkurransegrunnlaget at evalueringskrav AE22 ville vektlegges særskilt. Likevel har innklagede i evalueringen gitt alle tilbydere full uttelling på samtlige underkriterier, utenom E24 Responstid. Dette underkriteriet ble derfor det eneste utslagsgivende kvalitetskriteriet, noe som i praksis endrer det evalueringsopplegget som var kunngjort, og gir dette underkriteriet avgjørende betydning i konkurransen. Dette medfører også en endring av den på forhånd angitte vektingen.
- (26) Det er lite troverdig at de tre tilbyderne reelt sett skulle være «like gode» på de fem evalueringskravene. Under krav AE22 skulle navngitte ressurser evalueres. Klager har tilbudt omtrent 50 landmålere tilgjengelig for innklagede, med et høyt antall ressurser som kan sikkerhetsklareres og droneoperatører. Valgte leverandør har en klart mindre organisasjon, og har ikke oppgitt å støtte seg på underleverandører i et omfang som tilsvarer klagers bemanning. Innklagede har også fremhevet i sitt evalueringsskjema at klagers tilbudte landmålingsfaglige kompetanse fremstår som særlig sterk, mens det for valgte leverandør er påpekt at beskrivelsen er kortfattet og ikke inneholder detaljer da de er konfidensielle. Det er også forskjell i tilbudene i relasjon til ArcGIS Drone2Map. Klager har levert en kvalitetssikret liste over ansatte med nasjonalitet, klart til sikkerhetsklarering, noe valgte leverandør ikke har gjort. Dette burde gitt utslag i evalueringen av AE22.
- (27) Under AE23 Kapasitet har klager beskrevet og kvantifisert en vesentlig større kapasitet enn valgte leverandør, fordelt per område og redegjort for detaljerte strategier og prioriteringsmekanismer. Valgte leverandørs besvarelse fremstår å være knappe og generelle. Det er direkte feil at antall tilgjengelige ressurser «er lignende» for klager og valgte leverandør. Det er dokumentert at valgte leverandør har færre tilgjengelige landmålere enn klager. Standardformuleringene innklagede har brukt i sin begrunnelse viser ikke konkrete tall, tiltak eller vurderinger som forklarer hvorfor tilbudene er vurdert likt til tross for forskjeller i kapasitet, geografisk dekning og detaljnivå.

- (28) Under E1 oppdragsforståelse leverte klager en detaljert og operasjonalisert plan med spesifikke tiltak, verktøy, milepæler og styringspraksis. Valgte leverandørs og Anko AS' beskrivelser i deres tilbud fremstår korte og generelle, uten samme grad av metodikk, planverk eller implementeringsdetalj. Reelle forskjeller er ikke kommet til uttrykk i poeng, og det er lite sannsynlig at tilbyderne var *«like gode»*.
- (29) Subsidiært anføres det at tildelingskriteriene og metoden ikke er egnet til å skille mellom tilbudene, noe som medfører plikt til å avlyse konkurransen. Evalueringsopplegget, slik det er anvendt, er ikke egnet til å identifisere det beste tilbudet. Metoden omgjør i praksis alle kvalitetskriterier til minstekrav ved å tildele 10 poeng til alle, og lar E24 alene avgjøre utfallet, i strid med den kunngjorte evalueringsmetoden der AE22 skulle ha høyere vekt. Dette strider med prinsippet om forutberegnelighet og likebehandling, og at evalueringsmetoden ikke må føre til en endring av den angitte vekten på tildelingskriteriene. Metoden må også være egnet og objektiv, og gi utslag som gjenspeiler relevante forskjeller mellom tilbudene. Det er lite troverdig at alle tilbud skulle være like gode på AE22 uten at reelle forskjeller skulle gi utslag i poeng. Feilen kan ikke rettes på annen måte enn ved avlysning.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (30) Det bestrides at regelverket er brutt. Valgte leverandørs tilbud inneholder et avvik i relasjon til kravene om flytid og optisk zoom. Det bestrides likevel at avviket er vesentlig. Det var tydelig angitt at manglende oppfyllelse av kravene kunne medføre avvisning, og er derfor ikke absolutte krav som automatisk skal medføre avvisning. Videre utgjør avviket en svært liten del av anskaffelsen, og kan prissettes og hensyntas i evalueringen.
- (31) Det foreligger ikke relativ bedømmelsestil ved tilbudene. Valgte leverandørs tilbud må tolkes slik at det er tilbudt kort responstid for de konkret angitte prioriterte lokasjonene, og noe lengre for alle øvrige lokasjoner. Formuleringen ble avklart i forhandlingene, og ved at leverandøren tidligere har hatt avtaler på de områdene som er spesifikt angitt.
- (32) Anko AS' tilbud er ikke avvist, og står i en posisjon etter evalueringen hvor det uansett ikke kan vinne konkurransen. Vi finner det derfor ikke nødvendig å gå nærmere inn på anførselene knyttet til dette tilbudet.
- (33) I evalueringen ble tilbudene vurdert som like gode, og dette er reflektert i den helhetlige, skjønnsmessige vurderingen som er gjennomført. Flere av forholdene klager påpeker var ikke en del av evalueringen, har vært overoppfyllt av samtlige tilbud, eller har blitt vurdert som tilsvarende gode for samtlige tilbud.
- (34) Vekten av den angitte evalueringsmetoden er heller ikke endret. Når AE22 er fremhevet som at det vil vektes høyere, vil dette kun gi utslag dersom tilbudene faktisk vurderes ulikt på dette evalueringskravet.

Klagenemndas vurdering:

- (35) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder inngåelse av rammeavtale for landmålings- og GIS-tjenester, som er en tjenesteanskaffelse. Anskaffelsens verdi er estimert til 100 millioner kroner ekskl. mva. I tillegg til lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *loven*) følger

anskaffelsen forskrift 4. oktober 2013 nr. 1185 om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser (heretter *forskriften*) del I og del II, jf. forskriften §§ 2-1 og 2-2.

Avvisning av tilbud

- (36) Klagenemnda skal ta stilling til om innklagede har brutt regelverket ved ikke å avvise valgte leverandørs tilbud.
- (37) Klagenemnda tar først stilling til om innklagede hadde plikt til å avvise tilbudet på grunnlag av vesentlig avvik.
- (38) Det følger av forskriften § 11-13 (1) bokstav e at en oppdragsgiver «*skal*» avvise et tilbud som «*inneholder vesentlige avvik fra kravspesifikasjonene*».
- (39) Hvorvidt et tilbud inneholder avvik, beror på en tolkning av tilbudet i lys av anskaffelsesdokumentene. Det avgjørende for tolkningen av anskaffelsesdokumentene er hvordan det fremstår for rimelig opplyste og normalt påpasselige leverandører, se for eksempel Høyesterett sin avgjørelse i HR-2025-1098-A, avsnitt 46. Både ordlyd, det formål ordlyden skal ivareta, samt andre reelle hensyn er av relevans, og det vil kunne være nødvendig å se samtlige kontraktsdokumenter i sammenheng, se avsnitt 44 og 45, med videre henvisning til Rt. 2012 s. 1729 *Mika*, avsnitt 58 og 67. Også ved tolking av tilbudet, skal det legges til grunn en objektiv forståelse av ordlyden, se lagmannsrettens avgjørelse i LB-2017-61961.
- (40) Det aktuelle kravet A14 er gjengitt i sin helhet i avsnitt 7 i sakens bakgrunn. Kravet oppstilte flere minstekrav til drone, herunder «*Flytid: minst 30 min*» og «*Optisk zoom (75 mm)*». Klager og innklagede er enige om at den dronen valgte leverandør har tilbudt, DJI Inspire 2, Zenmuse X7, ikke oppfyller kravet til optisk zoom eller minimum 30 minutters flytid, og at det derfor foreligger avvik ved valgte leverandørs tilbud.
- (41) Spørsmålet er om avviket er «*vesentlig*».
- (42) Ved vurderingen av om et avvik er vesentlig, må det ses hen til karakteren av kravet det avvikes fra, hvor stort avviket er, hvor viktig forholdet det avvikes fra er, viktigheten av kravet for oppdragsgiver, i hvilken grad avviket er egnet til å forrykke konkurransen, om avviket er egnet til å forrykke risikoen i kontraktsforholdet og i hvilken grad avviket kan prissettes jf. HR-2025-1098A, avsnitt 42. Dersom avviket kan prissettes, og dermed kan hensyntas i evalueringen, kan en eventuell konkurransefordel som avviket medfører, utjevnes. En prissetting må gjøres ut fra en vurdering av hva avviket maksimalt vil kunne medføre av merkostnader for oppdragsgiver, basert på en saklig og forsvarlig vurdering, se klagenemndas avgjørelse i forente saker 2024/1273 og 2024/1372, avsnitt 74. Avvik fra krav som etter konkurransegrunnlaget må forstås som absolutte, vil normalt anses vesentlige uten en nærmere vurdering av avvikets størrelse og betydning, se blant annet klagenemndas avgjørelse i sak 2019/567, avsnitt 26 og LE-2014-96767.
- (43) Kravet var merket med en A, og var dermed i kategorien kalt «*Absolutte krav*». Det var presisert i kravspesifikasjonen at disse skulle regnes som «*absolutte-/minimumskrav*». Likevel var det angitt at avvik fra disse «*kan*» føre til avvisning. På denne bakgrunn må det for en rimelig opplyst og normalt påpasselig tilbyder ha fremstått som at disse kravene ikke var ment å være ufravikelige, på den måten at ethvert avvik fra kravene automatisk

ville medføre avvisning av tilbudene. Om avviket er vesentlig beror derfor på en konkret vurdering, hvor de ovennevnte forholdene er avgjørende.

- (44) Avviket består i at det er tilbudt en drone som ikke oppfyller to av kravene som er stilt til dronen i krav A14. Det ene av disse er kravet om flytid på minimum 30 minutter. Etter det opplyste har valgte leverandørs tilbudte drone en flytid på 23 minutter med tilbudt kameraløsning. Hvor lenge en drone kan operere mellom hver oppladning, vil kunne få betydning for hvor lang tid leverandøren bruker på oppdraget, og dermed gi en høyere pris for innklagede, som skal betale både for leie av drone samt timepris for konsulenten eller konsulentene som gjennomfører oppdraget. Det andre er kravet om optisk zoom. Slik klagenemnda forstår det, har kameraet på valgte leverandørs tilbudte droner linser med fast brennvidde, noe som innebærer at det må fysisk byttes objektiv dersom det skal endres zoom. Også dette forholdet vil kunne være av betydning for hvor lang tid leverandøren bruker på oppdraget, og dermed for prisen innklagede skal betale. Utover dette, kan ikke klagenemnda se at manglende oppfyllelse av disse kravene medfører at den tilbudte dronen ikke kan benyttes til gjennomføring av de aktuelle oppdragene.
- (45) Videre var oppmåling ved hjelp av droneflygning ikke fremhevet som en av kjerneoppgavene i kontrakten. Det var presisert flere steder i konkurransedokumentene hva oppgavene var - å motta underlag fra entreprenører, kontrollvolum for innsending til innklagedes kartdatabase, gjennomføring av nødvendig innmåling med videre, samt at oppmåling ved hjelp av droneflygning «*blir sannsynligvis også aktuelt*». At det sannsynligvis ville bli aktuelt tilsier at leverandørene kunne regne med å få enkelte oppdrag med droneflygning, men kunne også innebære at det ikke ville utføres oppdrag med droneflygning underveis i kontrakten. At det i kravspesifikasjonen var angitt «*Oppmålingsarbeid vha. droner*» som en av arbeidsoppgavene i krav A5 Arbeidsoppgaver, og at det i krav AE22 Landmålere var stilt krav om at landmålerne hadde erfaring med operasjon av droner i oppmålingsarbeid, som skulle dokumenteres med sertifisering som dronepilot/-operatør, sier likevel ingenting om mengden oppdrag med drone som kunne forventes.
- (46) Når manglende oppfyllelse av kravene i hovedsak får betydning for tiden som brukes på oppdraget, er det også mulig å prissette avviket. Dette kan gjøres ved å justere valgte leverandørs tilbudte leiepris for droneleie, også hensyntatt bruk av lengre tid. Innklagede kan dermed utjevne en eventuell konkurransefordel valgte leverandør kan ha fått ved å tilby en drone som avviker fra kravene. Videre var de tilbudte årlige leieprisene for bruk av drone 15 000 kroner i året for valgte leverandør, og 52 200 kroner for klager. Dette utgjør en svært liten del av tilbudsprisene, som var på henholdsvis 12,5 millioner og 13,2 millioner ekskl. mva.
- (47) Klagenemnda er etter dette kommet til at avviket ikke er «*vesentlig*».
- (48) Ifølge innklagede kan avviket prissettes til 100 000 kroner som legges på den årlige leien av droner som valgte leverandør har oppgitt i sitt tilbud. Ifølge innklagede har dette ingen betydning for resultatet i konkurransen. Slik saken er opplyst for klagenemnda, er ikke dette avviket hensyntatt i den evalueringen som er meddelt leverandørene, ved at innklagedes prissetting ikke er lagt til valgte leverandørs tilbudssum. Evalueringen strider derfor mot § 13-2 på dette punkt. Innklagede avventer imidlertid kontraktsinngåelse i denne saken, og har dermed adgang til å annullere beslutningen om å tildele kontrakt, jf. § 13-3 (5), og gjennomføre en ny evaluering hvor avviket er hensyntatt. På denne

bakgrunn finner klagenemnda ikke grunnlag for å gå inn på om innklagedes prissetting er forsvarlig.

- (49) Til klagers anførsel om at det foreligger vesentlig avvik ved valgte leverandørs tilbud fordi deres tilbudte drone er en filmdrone og ikke en kartleggingsdrone, og dermed ikke er konstruert til å oppfylle de nøyaktighetskrav som følger av gjeldende bransjestandarder, bemerker klagenemnda at det ikke var stilt krav om dette for dronene i kravspesifikasjonen. Klager har heller ikke underbygget sin påstand. Det samme gjelder klagers påstand om at den tilbudte dronen innebærer at tilbudet inneholder et vesentlig avvik, ved at dronen er produsert i Kina, og dermed ikke kan forventes å oppfylle krav A15 om sikkerhet for droneføring. Det var ikke stilt krav om opprinnelsesland i kravspesifikasjonen eller stilt restriksjoner på dette ellers i konkurransegrunnlaget. Kravet klager har vist til, innebærer videre at all bruk av droner *«skal avklares i forkant med droneansvarlig»* hos innklagede, for å *«unngå bruk av ikke-godkjente droner og sørge for at datafangst skjer i henhold til Forsvarsbygg sine krav»*. Det var ikke opplyst hvilke droner som eventuelt ikke var godkjent, eller hvilke krav som gjelder for datafangst. Klager har ikke fremlagt dokumentasjon som bekrefter at produksjonsland alene innebærer at krav A15 ikke er oppfylt.
- (50) Klagers anførsel om at innklagede hadde plikt til å avvise valgte leverandørs tilbud på grunn av vesentlig avvik, fører ikke frem.
- (51) Klagenemnda tar så stilling til om innklagede hadde plikt til å avvise valgte leverandørs tilbud på grunnlag av relativ bedømmelsestil.
- (52) Det følger av forskriften § 11-13 (1) bokstav f at oppdragsgiver *«skal»* avvise et tilbud som det på grunnlag av avvik, forbehold, feil, ufullstendigheter, uklarheter eller lignende *«kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal bedømmes i forhold til de øvrige tilbudene»*.
- (53) For evalueringskravet E24 Responstid, var leverandørene bedt om å beskrive sin responstid på henholdsvis *«Lokasjoner med særlig prioritet»*, som var angitt å være Bardufoss, Andenes, Evenes, Ørlandet/Værnes og Rygge, og sin generelle responstid *«for alle lokasjoner i Norge»*, se sakens bakgrunn avsnitt 13. Foruten angivelsen av de prioriterte lokasjonene, var ikke øvrige lokasjoner eksplisitt nevnt i konkurransedokumentene. Det var imidlertid angitt i konkurransebeskrivelsen at tjenestene under avtalen knyttet seg *«til byggeprosjektene på forsvarsbasene i Norge»*. For en rimelig opplyst og normalt påpasselig tilbyder måtte det derfor fremstå klart at tilbudene ville få uttelling basert på tilbudt responstid, hvor kortere responstid ville gi bedre uttelling. Når enkelte lokasjoner var fremhevet som prioriterte, er det videre naturlig å forstå evalueringskravet dit at responstiden for disse lokasjonene ville være viktigere for innklagede enn for øvrige lokasjoner. Med øvrige lokasjoner enn de prioriterte, måtte en også forstå som samtlige av forsvarsbasene i Norge som ikke var trukket frem som prioritert.
- (54) Av valgte leverandørs opprinnelige tilbud fremgikk det at det ble tilbudt en responstid på ti dager for *«nye lokasjoner»* og to dager for *«Ørlandet, Værnes, Evenes, Andenes»*. Det var ikke presisert hva som var ment med *«nye lokasjoner»*, og dette var heller ikke et begrep som var brukt i konkurransegrunnlaget. Tolket i lys av konkurransegrunnlaget og det geografiske omfanget av denne, er det likevel et naturlig tolkningsalternativ å lese valgte leverandørs tilbud som at det tilbys en responstid på to dager for de spesifikt angitte

lokasjonene, og at det tilbys en responstid på ti dager for øvrige lokasjoner innenfor det området rammeavtalen skulle dekke, altså hele Norge.

- (55) Også i det reviderte tilbudet var de samme betegnelsene brukt av valgte leverandør. Her ble det tilbudt en responstid på fem dager for «nye lokasjoner» og to dager for «Ørlandet, Værnes, Evenes, Andenes og Rygge».
- (56) Uansett finner klagenemnda det sannsynliggjort at innklagede avklarte en eventuell usikkerhet rundt hva valgte leverandør mente med «nye lokasjoner» i forhandlingene. Av forhandlingsprotokollen med valgte leverandør fremgår det at innklagede hadde bedt om bedre responstid på «nye» lokasjoner slik valgte leverandør hadde omtalt dem, og at dette ville si «*leverandørens generelle responstid for alle lokasjoner i Norge*», se sakens bakgrunn avsnitt 7. At denne avklaringen er gjort før levering av revidert tilbud, og som en del av forhandlingene, er etter nemndas syn ikke av betydning for tolkningen av det reviderte tilbudet som ble evaluert. Verken i konkurransegrunnlaget eller i de gjennomførte forhandlingene ble det presisert at de reviderte tilbudene ville være endelige med et eventuelt videre forhandlingsforbud. Innklagede hadde derfor fortsatt mulighet til å gå i videre forhandlinger, herunder for avklaringer, dersom dette var nødvendig etter levering av revidert tilbud. Basert på den gjennomførte avklaringen i forhandlingen, hadde imidlertid innklagede fått opplysninger om hva valgte leverandør mente med «nye lokasjoner». Dersom leverandøren mente å tillegge dette begrepet et nytt innhold i det reviderte tilbudet, var det dette som eventuelt burde vært presisert.
- (57) Valgte leverandørs tilbud må etter dette leses som at det er tilbudt en responstid på to dager for lokasjonene Ørlandet, Værnes, Evenes, Andenes og Rygge, og på fem dager for øvrige lokasjoner.
- (58) Klagers anførsel om at det foreligger relativ bedømmelsestvil ved valgte leverandørs tilbud, fører ikke frem.
- (59) Klagers anførsel om at valgte leverandørs tilbud skulle vært avvist, fører ikke frem.
- (60) Klagenemnda tar så stilling til om innklagede hadde plikt til å avvise Anko AS' tilbud på grunn av relativ bedømmelsestvil.
- (61) Av Anko AS' tilbud fremgikk det i besvarelsen av krav E24 Responstid en rekke konkret navngitte lokasjoner, med angitt responstid i timer. For de prioriterte lokasjonene var dette mellom en og fire timer, og for de øvrige angitte lokasjonene var dette mellom 1 og 24 timer. Når leverandøren eksplisitt har angitt konkrete lokasjoner og tilhørende tilbudt responstid, er en naturlig forståelse av dette at det for de lokasjonene som ikke er konkret angitt, heller ikke er tilbudt en konkret responstid.
- (62) Klagers anførsel om at Anko AS' tilbud må avvises på grunn av relativ bedømmelsestvil, fører ikke frem.

Tilbudsevaluering

- (63) Klagenemnda skal ta stilling til om innklagede har brutt regelverket ved evalueringen av tilbudene.
- (64) Om det foreligger en feil i tildelingsevalueringen, beror på om innklagede har forholdt seg til tildelingskriteriet slik det er angitt i konkurransegrunnlaget, om tilbudenes innhold

er korrekt fastlagt, og om evalueringen er vilkårlig, sterkt urimelig eller i strid med de grunnleggende prinsippene i loven § 4, se til sammenligning Høyesteretts avgjørelse i Rt. 2007 s. 1783, avsnitt 42 til 44. Dersom flere tilbud oppfyller kriteriet på samme måte eller like godt, eller at det er for små forskjeller mellom tilbudene til at det skal gis utslag i bedømmelsen, kan oppdragsgiver naturligvis gi tilbudene lik uttelling. Oppdragsgiver må da kunne dokumentere at eventuelle forskjeller mellom tilbudene ikke representerer merverdi som skulle ha gitt uttelling, eller at forskjellige styrker og svakheter ved tilbudene utjevner hverandre. Dersom den like uttellingen derimot skyldes at beregningsmetoden er for unyansert og grovmasket, vil dette kunne endre vektingen av tildelingskriteriene, se EU-domstolens avgjørelse i sak C-6/15 *Dimarso*, avsnitt 35.

- (65) Hvilke rammer som er oppstilt for evalueringen, beror på en tolkning av konkurransegrunnlaget. Det avgjørende er hvordan det fremstår for rimelig opplyste og normalt påpasselige leverandører, se for eksempel Høyesterett sin avgjørelse i HR-2025-1098-A, avsnitt 46. Både ordlyd, formål ordlyden skal ivareta, og andre reelle hensyn er av relevans, og det vil kunne være nødvendig å se samtlige kontraktsdokumenter i sammenheng, se avsnitt 44 og 45, med videre henvisning til Rt. 2012 s. 1729 *Mika*, avsnitt 58 og 67. Tilbudsevalueringen er en sammensatt vurdering hvor enkelte egenskaper vil kunne trekke opp, og andre ned. Leverandørene har ingen berettiget forventning om at ethvert fortrinn ved tilbudet skal gi utslag i poengscoren, se klagenemndas avgjørelse i sak 2024/1803, avsnitt 84 med videre henvisninger.
- (66) Også ved tolking av tilbudet, skal det legges til grunn en objektiv forståelse av ordlyden, se lagmannsrettens avgjørelse i LB-2017-61961. Evalueringen gjennomføres på bakgrunn av de opplysningene som fremgår av tilbudene. Leverandørene har ansvar for å levere sitt beste tilbud og synliggjøre oppfyllelse av de krav og kriterier som er stilt.
- (67) Kvalitetskriteriet er gjengitt i sin helhet i sakens bakgrunn avsnitt 3. Her fremgikk det hvilke krav i kravspesifikasjonen som ville være gjenstand for evaluering og at «*Krav AE22 vil vektlegges høyere*». Innklagede hadde dermed fremhevet krav AE22 og gjort leverandørene oppmerksom på at uttelling på dette kravet ville telle mer enn uttelling på de øvrige kravene. Det var også angitt om evalueringen av kvalitetskriteriet at det ville bli gitt poeng fra 0 til 10 poeng, hvor det beste tilbudet ville få 10, og øvrige tilbud ville gis poeng relativt. Flere tilbud kunne få 10 poeng dersom «*forskjellen er uvesentlig*», se sakens bakgrunn avsnitt 5.
- (68) I tildelingsbrevet var det oppgitt at valgte leverandør hadde fått full uttelling på samtlige kriterier, med unntak av AE24 hvor det var gitt «*litt trekk*». Den totale scoren til valgte leverandør på kvalitetskriteriet var 9,7. I den utvidede begrunnelsen som ble gitt til klager etter tildeling, forklarte innklagede at de tre tilbudene var vurdert som like gode på samtlige krav med unntak av AE24 om responstid.
- (69) Evalueringskravet AE22 Landmålere stilte for det første minstekrav krav til de landmålerne som skulle benyttes under avtalen. Utover dette ville innklagede evaluere seks spesifikt tilbudte ressurser, som det skulle leveres CV for. I evalueringen av disse seks ressursene, ville innklagede vektlegge utdanning, erfaring, eventuelle kurs og sertifiseringer, erfaring med innmåling gjennom graderte plattformer og erfaring med innmåling uten bruk av GPS. Dokumentasjonskravet etterspurte også minst tre relevante referanseoppdrag, og sertifisering som drone-pilot/operatør.

- (70) Ordlyden i kravet legger opp til en bred og skjønnsmessig vurdering. Forholdene som ble vektlagt i evalueringen, måtte likevel rette seg mot de seks tilbudte ressursenes utdanning, erfaring og øvrig kompetanse som innklagede hadde fremhevet. Forskjeller i dokumentert kapasitet ville klart ikke gi utslag i denne evalueringen, slik klager hevder.
- (71) Klager har vist til at innklagede i evalueringsmatrisen har identifisert relevante forskjeller ved tilbudene, uten å vektlegge dette i evalueringen. Slik klagenemnda forstår det, inneholder evalueringsmatrisen en oppsummering av innholdet i de innkomne tilbudene relevant for hvert evalueringskrav, men at dette ikke var en del av dokumentasjonen som ble sendt til leverandørene i forbindelse med tildeling. Både beskrivelsen av klagers og valgte leverandørs tilbud viser til forskjellige styrker ved tilbudene, uten at alle forholdene som trekkes frem er nøyaktig de samme. Det er blant annet for klagers del fremhevet sterk landmålingsfaglig kompetanse, og for valgte leverandør solid erfaring med sikkerhetsprosjekter. Klagenemnda kan ikke se at det er trukket frem forhold som tilsier at det er store forskjeller mellom de to tilbudene for de seks tilbudte landmålerne. Hvilken konkret uttelling i poeng dette skal gi i evalueringen, er innklagede nærmest å vurdere.
- (72) Videre var kunnskap og erfaring med GIS en del av minstekravet i AE22, og ikke noe det var oppgitt at de tilbudte ressursene spesifikt ville bli evaluert på, og dermed heller ikke kunne forvente uttelling for. Også sikkerhetsklarering av minst 12 konsulenter var en del av minstekravene i AE22, og dermed heller ikke en del av evalueringen. Klager har ikke anført at valgte leverandør ikke oppfyller dette kravet, og klagenemnda går derfor ikke nærmere inn på dette.
- (73) Klagenemnda er etter dette kommet til at innklagede ikke har gått utenfor de rettslige rammene for evalueringen av AE22 Landmåler.
- (74) Evalueringskravet AE23 gjaldt leverandørenes kapasitet, se sakens bakgrunn avsnitt 8. Kravet var merket med AE, som indikerte at det i kravet var oppstilt minstekrav, og at det var oppfyllelse utover minstekravene som ville gi uttelling i evalueringen. Ordlyden i evalueringskravet viser at det var stilt krav om *«effektivt personell med faglig integritet, god måloppnåelse og gode samarbeidsevner»*, og *«tilstrekkelig kapasitet til å gjennomføre ugraderte og sikkerhetsgraderte oppdrag i hele landet»*. Av dokumentasjonskravet fremgikk fire kulepunkter med opplysninger som innklagede ønsket en redegjørelse for eller beskrivelse av, herunder antall tilbudte ressurser i områdene Nord, Hålogaland, Midt og Sør, leverandørens kapasitet til å håndtere avrop av varierende størrelse og kompleksitet, hvordan oppdrag for innklagede ville bli prioritert, en detaljert beskrivelse av leverandørens strategi for å håndtere parallelle oppdrag i perioder med høyt aktivitetsnivå, herunder for ressursallokering, prioritering av oppgaver og balansering av arbeidsbelastning, samt av planer og rutiner for å unngå utskiftning av personell eller kompetanse i oppdrag.
- (75) Også ordlyden i dette kravet la opp til en bred og skjønnsmessig vurdering av opplysningene leverandørene oppgav i sine beskrivelser og redegjørelser. Det var likevel klart at det som ville gi uttelling var forhold knyttet til leverandørenes kapasitet. Det var ikke presisert hva som ble ansett som *«tilstrekkelig»* kapasitet. I krav AE22 var det imidlertid oppgitt at minst 12 konsulenter skulle sikkerhetsklareres, noe som tilsier at det måtte tilbys minst dette antallet for å ha tilstrekkelig kapasitet. Dersom det ble tilbudt ressurser utover dette, ville det gi uttelling i evalueringen. Videre var det i besvarelsen

mulighet for å synliggjøre flere forhold ved leverandørens kapasitet og håndtering av den tilgjengelige kapasiteten, som kunne gi uttelling i evalueringen.

- (76) Både klager og valgte leverandør fikk full uttelling på dette evalueringskravet. I den utvidede begrunnelsen sendt til klager etter tildeling, fremgikk det at både klager og valgte leverandør hadde levert en god besvarelse som ville dekke innklagedes samlede behov for landmålere. Det var vist til at antall ansatte tilgjengelige for innklagede var «*lignende*», at begge viste til gode strategier for ressursallokering og at det var tilfredsstillende svart på punktet om planer for å unngå utskiftning av personell og kompetanse. Det var trukket frem at valgte leverandør hadde vist til strategier for hvordan allokere ressurser ved behov for landmålere på flere lokasjoner rundt om i hele landet, men også strategier for å balansere arbeidsbelastning.
- (77) I klagers tilbud var det spesifisert at det var tilbudt 50 landmålere tilgjengelig for innklagede. I valgte leverandørs tilbud var det oppgitt at de hadde «*Rundt 50 ansatte*» uten at det var spesifisert om alle disse var landmålere, eller om alle disse var tilgjengelig for innklagede. Etter tildelingen, og i anledning klagesaken, tok innklagede kontakt med valgte leverandør vedrørende antall ansatte, og har etter det opplyste fått bekreftet at det korrekte antallet tilgjengelige landmålere for innklagede fra valgte leverandør, var 41. Den opprinnelige evalueringen var derfor basert på feil faktum på dette punktet.
- (78) Innklagede har imidlertid forklart at det etter mottak av opplysningene ble gjort en vurdering av om det reduserte antallet endret innklagedes vurdering av evalueringskravet. Det ble det ikke funnet å gjøre. Når minstekravet var 12 ansatte, er både 50 og 41 et betydelig høyere antall. Hvilken konkret poengmessig uttelling et forhold har, er også innklagede nærmest å vurdere. At det i valgte leverandørs tilbud er oppgitt at fire landmålere er tilgjengelig for oppstart omgående fordi de allerede jobber på kontrakt for innklagede, er ikke avgjørende for det antall som vil være tilgjengelig for bruk under avtalen når det like etter presiseres at øvrige ressurser «*går i prosjekt, men vil bli gjort tilgjengelig når det er behov for flere landmålere*». Dette vil ikke skje før ved oppstart av en eventuell ny kontrakt. Til sist bemerker klagenemnda at antall tilgjengelige landmålere kun var ett av flere punkter som skulle evalueres under dette evalueringskravet.
- (79) At innklagede gjennomførte en helhetlig vurdering av punktene som skulle besvares under dette evalueringskravet, fremgår klart av både den etterfølgende begrunnelsen og evalueringsskjemaet som er ettersendt.
- (80) Klagers øvrige innvendinger til evalueringene av dette evalueringskravet, fremstår videre som uenigheter i hvordan innklagede har utøvd sitt skjønn i evalueringen. Evalueringskravet la som nevnt opp til en bred og skjønnsmessig vurdering av de relevante forholdene. Begge leverandørene har svart ut disse punktene, hvor noen av forholdene som trekkes frem er de samme, mens andre forhold i tilbudene er forskjellige. Det er en helhetlig vurdering av hele besvarelsen som skulle gjennomføres. Selv om tilbudene har fått full uttelling på dette, betyr ikke det nødvendigvis at begge tilbudene er perfekte. Tilbudene kan inneholde svakheter, men på forskjellige områder, men totalt sett like mange styrker.
- (81) Det er i anledning saken kun fremlagt en i stor grad sladdet besvarelse av Anko AS besvarelse av AE23. Uten å vite hva tilbudet faktisk inneholder av opplysninger, er det ikke mulig å si noe om innholdet i den. Klagenemnda kan derfor ikke ta stilling til klagers bemerkning om at besvarelsen fremstår som knapp og generell. Det bemerkes likevel at

besvarelsen tydelig inneholder en besvarelse av alle punktene oppgitt i kriteriet, og er på like mange sider som klagers besvarelse.

- (82) Klagenemnda er etter dette kommet til at innklagede ikke har gått utenfor de rettslige rammene for evalueringen av tilbudene under AE23.
- (83) Evalueringskrav E24 gjaldt leverandørenes Responstid. Her skulle responstid for lokasjoner med særlig prioritet ved tidskritiske oppdrag, som var Bardufoss, Andenes, Evenes, Ørlandet/Vernes og Rygge. Det skulle også beskrives den generelle responstiden for alle lokasjoner i Norge. Under forhandlingene med leverandørene, ble det informert om at forståelsen innklagede la i responstid, var tiden fra det ble sendt ut en avropsforespørsel, til personen var klar på lokasjon.
- (84) Også dette evalueringskravet legger opp til en bred og skjønnsmessig vurdering. Det var ikke presisert en øvre eller minste terskel for akseptert responstid, og innklagede hadde derfor selv anledning til å fastsette hvor terskelen for maksimal uttelling ville settes i evalueringen.
- (85) Anko AS' tilbudte responstider var på mellom 1 og 24 timer for konkret angitte lokasjoner, valgte leverandør tilbød 2 dager for prioriterte lokasjoner og 5 dager for øvrige lokasjoner, og klager tilbød 24 t for Ørlandet/Vernes, og 48 timer for øvrige lokasjoner, både prioriterte og ellers. I evalueringen av E24 Responstid fikk Anko AS 10 poeng, valgte leverandør 8 poeng og klager 9 poeng.
- (86) Innledningsvis bemerker klagenemnda at utgangspunktet er at oppdragsgiver skal kunne stole på opplysningene i et tilbud, og at terskelen for å utløse undersøkelsesplikt er høy, se klagenemndas avgjørelse i sak 2023/856, avsnitt 69 og 72. Klager har ikke fremsatt konkrete eller dokumenterte innvendinger mot Anko AS' tilbudte responstider, annet enn å påpeke at de fremstår som urealistiske.
- (87) Det er klart at leverandørene har tilbudt forskjellige responstider for de forskjellige lokasjonene. Som vist over, må Anko AS' tilbud tolkes slik at de lokasjonene som ikke er spesifikt angitt, ikke er tilbudt en responstid for. Rammeavtalen skulle gjelde for alle forsvarsbasene i Norge. Konkurranses grunnlaget inneholdt ikke en liste over alle lokasjoner for forsvarsbaser i Norge. Konkurranses grunnlaget inneholdt kun en spesifisering av de prioriterte lokasjonene. Slik saken er opplyst, er det derfor ikke mulig for klagenemnda å ta stilling til hvor mange lokasjoner Anko AS' eventuelt ikke hadde tilbudt en responstid for.
- (88) Det er innklagede som må ha bevisbyrden for at evalueringen har skjedd i tråd med regelverket. Det fremgår imidlertid verken av begrunnelsen inntatt i meddelelsesbrevet eller i innklagedes tilsvarende svar til nemnda i forbindelse med klagesaken, om og eventuelt i hvilken grad manglende tilbudt responstid på lokasjoner i Anko AS' tilbud ble hensyntatt i evalueringen. Når tilbudet mangler tilbudt responstid for flere lokasjoner, og det er usikkert hvor mange lokasjoner dette gjelder, må innklagede kunne begrunne hvorfor dette tilbudet likevel ble vurdert som best. Dette gjelder selv om Anko AS' tilbud totalt sett ikke ble vurdert som best, og dermed ikke ble tildelt kontrakt, da poengsettingen skulle være relativ. At en slik begrunnelse eller forklaring ikke er gitt, utgjør et brudd på prinsippet om etterprøvbarehet, og innebærer videre at det ikke er sannsynliggjort overfor klagenemnda at innklagede har holdt seg innenfor de rettslige rammene for evalueringen på dette punkt.

- (89) Klagers anførsel om at innklagede har brutt regelverket ved evaluering av E24 Responstid har ført frem.
- (90) I klagen har også klager poengtert at klager leverte en detaljert og operasjonalisert plan med spesifikke tiltak, verktøy, milepæler og styringspraksis i sin besvarelse av E1 Oppdragsforståelse, og at besvarelsen i de sladdede tilbudene til valgte leverandør og Anko AS' fremstår som korte og generelle, uten samme grad av metodikk, planverk eller implementeringsdetalj. I forbindelse med klagesaken for klagenemnda, har klager fått fullt innsyn i valgte leverandørs tilbud. Etter at det er gitt innsyn har ikke klager fremmet argumenter som gir konkrete holdepunkter for å underbygge sin overordnede påstand, nevnt over. Dette er imidlertid gjort for besvarelsen for de øvrige evalueringskravene. Klagenemnda går på denne bakgrunn derfor ikke nærmere inn på dette.
- (91) Hva gjelder Anko AS' tilbud, er det heller ikke for evalueringskrav E1 Oppdragsforståelse fremlagt en usladdet versjon av deres besvarelse for klagenemnda. Det er derfor ikke mulig for klagenemnda å ta stilling til klagers innvendinger til evalueringen av Anko AS' tilbud på dette evalueringskravet.
- (92) I denne saken er kontrakt ikke inngått. Oppdragsgiver har dermed mulighet til å rette feilen klagenemnda har konstatert over.
- (93) Klagenemnda tar så stilling til om innklagede har brutt regelverket ved å endre den på forhånd angitte vekten til tildelingskriteriene i evalueringen av tilbudene.
- (94) De tre tilbudene ble gitt lik uttelling på fem av de seks evalueringskravene, og kun gitt forskjellig uttelling på AE24 Responstid. Det var derfor dette som ble avgjørende for hvilket tilbud som ble rangert som best. At dette evalueringskravet ble avgjørende er likevel ikke det samme som at vektningen av evalueringskravene ble endret. Det var som nevnt presisert at krav AE22 ville vektlegges høyere. Av den fremlagte evalueringsmatrisen med angitt vektning av de seks evalueringskravene, er det angitt at AE22 er vektet 40 prosent, og dermed høyere enn de øvrige. Dette innebar at dersom et tilbud ble vurdert å oppfylle dette evalueringskravet bedre, ville dette gi større utslag i den totale evalueringen enn hvis den tilsvarende forskjellen forelå under et annet evalueringskrav. Det var også totalt seks evalueringskrav som ville inngå i evalueringen som ga grunnlag for poengsettingen, og uttelling på krav AE22 kunne utgjøre en større del av dette vurderingsgrunnlaget, selv om tilbudene ble vurdert som like gode. Som nevnt har en oppdragsgiver adgang til å gi tilbud lik poengscore dersom de fremstår som like gode, så lenge det kan dokumenteres at eventuelle forskjeller mellom tilbudene ikke representerer merverdi.
- (95) Det er dokumentert at innklagede benyttet en poengskala fra 0-10 for hvert evalueringskrav, og hvert evalueringskrav var vektet. Selve evalueringsmodellen som ble benyttet, var derfor ikke for unyansert. Selv om innklagede kunne ha vært tydeligere, har innklagede i fremlagt dokumentasjon for nemnda vist at det forelå enten forskjellige styrker ved begge tilbud, som dermed utjevnet hverandre, eller at begge tilbud overoppfylte de ovennevnte evalueringskravene og dermed ble vurdert som like gode. Dette gjelder også de to siste evalueringskravene, som klager ikke uttrykkelig har fremsatt innvendinger mot evalueringen av.
- (96) Klagers anførsel fører ikke frem.

- (97) I denne konkurransen skulle tilbudene vurderes relativt, og beste tilbud få 10 poeng. Bruddet i evalueringen som klagenemnda har konstatert, gjelder evalueringen av tilbudet fra Anko AS', som ble vurdert som best på E24 Responstid og dermed fikk full uttelling. Når evalueringen av de øvrige tilbudene avhenger av det beste tilbudet, og tilbudsevalueringen for øvrig var svært jevn, «*kan*» en slik feil ha påvirket utfallet av konkurransen. Klagegebyret skal derfor tilbakebetales, jf. klagenemndsforordningen § 13.

Konklusjon:

Forsvarsbygg har brutt regelverket for offentlige anskaffelser ved evalueringen av tilbudene.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Tarjei Bekkedal

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur